

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-749/23 - 1

Asia C-749/23

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

20.11.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Okresní soud v Teplicích (Tšekki)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

14.9.2023

Kantaja:

innogy Energie, s.r.o.

Vastaaja:

QS

VÄLIPÄÄTÖS

Okresní soud v Teplicích (Teplicen piirituomioistuin, Tšekki) on päättänyt yhden tuomarin kokoonpanossa [–] asiassa, jossa

kantajana on **innogy Energie, s.r.o.**, [–]

ja

vastaajana on **QS**, [–]

ja jossa on kyse 6 609,66 Tšekin korunan maksamisesta,

seuraavaa:

[–] Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraavat **ennakkoratkaisukysymykset:**

- a. Ovatko direktiivin 93/13/ETY tarkoitus ja tavoite esteenä sille, että sen 3 artiklaa, luettuna yhdessä kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annetun direktiivin liitteessä olevan 1 kohdan e alakohdan, selkeästi ja ymmärrettävästi laadittuja kirjallisia ehtoja koskevan 5 artiklan ja 7 artiklaan sisältyvän tehokkuusperiaatteen kanssa, tulkitaan siten, että vakiomallisen sopimuksen sivulla 1/2 (sopimuksen ensimmäinen sivu) olevaan Muut ehdot -kohtaan sisältyvää sopimussakkoa on pidettävä, vaikka (kuluttajasopimusten tavanomaisesta käytännöstä poiketen) kyseisellä ”ensimmäisellä” sivulla ei ilmoiteta minkäänlaisia sopimuspuolia yksilöiviä tietoja eikä siihen täydennetä fyysisesti mitään ja sopimussakko on sisällytetty merkityksettömältä sopimusehdolta vaikuttavaan Muut ehdot -kohtaan, kuluttajan ja toimittajan välisen kirjallisen sopimuksen varsinaisena osana, koska kuluttajan voidaan olettaa tutustuvan sopimuksen kyseiseen sivuun, kun sopimuksen toisella sivulla (2/2), joka on tosiasiallisesti täytetty ja allekirjoitettu, on osoitettu riittävällä tavalla, että kyseessä on sopimuksen toinen sivu, koska siihen on tehty merkintä 2/2?
- b. Ovatko direktiivin 93/13/ETY tarkoitus ja tavoite esteenä sille, että sen 3 artiklaa, luettuna yhdessä liitteessä olevan 1 kohdan e alakohdan ja/tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944 12 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkitaan siten, että silloin, kun toimittaja päättää määräaikaisen kiinteähintaisen sähkötoimitussopimuksen kuluttajan velvollisuuksien laiminlyönnin perusteella, ratkaisevaa ei ole sen tosiasiallisen välittömän taloudellisen vahingon määrä, joka toimittajalle aiheutuu kuluttajan kanssa tehdyn sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä?

[– –]

Perustelut

A) Pääasian kohde

Kantaja vaatii kaniteella 6 609,66 Tšekin korunan maksamista siksi, että vastaaja otti sähkötoimitusta koskevan aggregointisopimuksen perusteella sähköä käyttöpaikassa kotitalouskäyttöön ja sitoutui maksamaan toimitetusta sähköstä sovittuun hintaan. Määräaikaisessa sopimuksessa sovittiin tuotteesta, joka takaa sähkölle tietyn hinnan koko sopimuksen keston ajaksi (vahvistaa hinnan määräytymisperusteet sopimuksen peruskaudelle ja jatkokaudelle) ja jossa sähkön yksikköhinta on alhaisempi kuin toistaiseksi voimassa olevissa sopimuksissa. Kantaja tasaa tämän edun sopimussakolla siten, että asiakkaan on noudatettava sopimusvelvoitteita sovittuun ajanjakson ajan. Tämä sopimussakko on samalla kiinteämääräinen korvaus vahingoista, joita kantajalle voi aiheutua siitä, että asiakkaalle sovittua sähköä ei oteta, sillä kantaja ostaa asiakkaalle sähköä etukäteen koko sovittuun sopimuskauden ajaksi epävakailta tukkumarkkinoilta niin

sanotun kohtuullisesti ennakoitavissa olevan kulutuksen mukaan. Koska vastaaja oli laiminlyönyt velvoitteensa maksaa sähköstä asianmukaisesti, kantaja lopetti sähkön toimituksen 11.9.2020 Tšekin energialain mukaisesti ja päätti sopimuksen 23.9.2020 päivätyllä kirjeellä. Tällöin kantaja veloitti vastaajalta tehdyn määräaikaisten sopimusten mukaisesti 8 800 Tšekin korunan suuruisen sopimussakon 13.9.2020 päivätyllä ja 23.9.2020 erääntyvällä sopimussakkolaskulla. Sopimussakkona vaaditaan 400 Tšekin korunan suuruisia kuukausieriä 11.9.2020 ja 24.7.2022 väliseltä ajalta eli 22 kuukaudelta, mikä tekee yhteensä 8 800 Tšekin korunaa. Vastaaja maksoi saatavasta 2 190,34 Tšekin korunan suuruisen osamaksun, joten jäljellä oleva velan määrä vastaa kanteessa ilmoitettua summaa.

Vastaaja ei vastannut kanteeseen.

Vastaaja jätti saapumatta järjestettyyn istuntoon eikä antanut selvitystä poissaolostaan, ja tuomioistuin käsitteli asian vastaajan poissa ollessa siviiliprosessilain (občanský soudní řád) mukaisesti, arvioi asiakirja-aineistoon sisältyvät asiakirjatodisteet ja ilmoitti kantajalle (kantajan oikeudelliselle edustajalle), että vastaajan ollessa kuluttaja tuomioistuimella on epäilyjä sopimussakon yhdenmukaisuudesta unionin kuluttajansuojasäännösten kanssa. Kantaja ei ottanut tähän seikkaan kantaa millään tavalla.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin teki esitettyjen todisteiden perusteella seuraavat tosiseikkoja koskevat osittaiset päätelmät:

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin sai kantajan ja vastaajana olevan kuluttajan välillä 24.1.2020 tehdystä sähköntoimitusta koskevasta aggregointisopimuksesta selville, että kyse on esitetytyn lomakkeen muodossa olevasta sopimuksesta, johon tehtävät lisäykset ja allekirjoitukset ovat yksinomaan sivulla 2/2. Tällä 24.1.2020 voimaan tulleella sopimuksella kantaja sitoutui mahdollistamaan sähkön ottamisen mittauspisteestä [- -] ja vastaaja sitoutui maksamaan toteutuneesta sähköntoimituksesta voimassa olevan hinnaston mukaisen ostohinnan. Ennakkomaksuksi sovittiin 1 200 Tšekin korunaa kuukaudessa siten, että tarjottava tuote on STANDARD DO2d -jakelutariffi ja ennakoitu vuosikulutus on 1,8 MWh. Sopimuksen sivulla 1/2 kohdassa **Sopimuksen tekopäivä ja kesto** todetaan, että sopimus tehdään 30 kuukauden määräajaksi (peruskausi) ja että sitä ei voida päättää ennenaikaisesti kyseisen ajanjakson aikana.

Riidanalainen ehto löytyy kohdasta **Muut ehdot**, jossa määrätään, että asiakas on velvollinen antamaan innogyille ilman aiheetonta viivästystä tarvittavan avun toimituksen aloittamiseksi sopimuksen perusteella ja erityisesti olemaan ryhtymättä oikeudellisiin tai muihin toimiin, jotka estävät tämän velvollisuuden täyttämisen (mukaan lukien toimittajan vaihtaminen), lukuun ottamatta niitä toimia, joihin asiakkaalla on lain mukaan oikeus. Jos asiakas jättää tämän velvoitteen täyttämättä, se on velvollinen maksamaan innogyille sopimussakkona 3 000 Tšekin korunaa, jos kyseessä on kotitalousasiakas, ja 10 000 Tšekin korunaa,

jos kyseessä on yritysasiakas. Asiakas, joka johtaa innogya harhaan päättämällä sopimuksen yhteisymmärryksessä ja vastoin sopimuksen tekemisen ilmoitettua syytä jatkaa saman mittauspisteen käyttöä vastaanottamalla toisen toimittajan toimituksia, on velvollinen maksamaan edellä mainitun sakon. Jos asiakas antaa ilman innogyn suostumusta oikeudellisesti merkityksellisen tahdonilmaisun (riippumatta siitä, onko se esitetty ja/tai annettu tiedoksi innogylle, onko se esitetty myöhässä, onko siinä ollut puutteita sekä miten ja kenen toimesta sopimus päätetään tai toimitus lopetetaan), jonka tarkoituksena on päättää ennaikaisesti määräaikainen sopimus ja/tai innogyn (markkinatoimijan tasevastaavan roolissa) toimitukset, jotka tapahtuvat tällaisen sopimuksen perusteella (tällaisena tahdonilmaisuna pidetään myös toimittajan vaihtamiseen tarkoitettua valtakirjaa tai määräaikaisen sopimuksen päättämisilmoituksen myöhästynyttä toimittamista sovittuun määräaikaan mennessä; tällaisena tahdonilmaisuna ei pidetä pelkkää ehdotusta sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä yhteisymmärryksessä) ja/tai jos asiakas rikkoo toistuvasti (ts. kaksi kertaa tai useammin) jotakin sopimukseen perustuvaa maksuvelvoitetta (riippumatta siitä, onko kyse samoista vai eri velvoitteista ja onko innogy tämän jälkeen päättänyt sopimuksen yksipuolisesti) ja/tai jos asiakas estää toimillaan toimitukset, innogy on oikeutettu perimään asiakkaalta sopimussakkona, mukaan lukien korvaus vahingoista, joita innogylle aiheutuu siitä, että asiakas ei ole ottanut vastaan sähköä sopimuksen mukaisesti, 400 Tšekin korunaa, jos kyseessä on kotitalousasiakas, ja 2 000 Tšekin korunaa, jos kyseessä on yritysasiakas, kultakin kalenterikuukaudelta ja kalenterikuukauden osalta sen jälkeen, kun innogy on lopettanut tai keskeyttänyt toimitukset edellä mainittujen asiakkaan toimien seurauksena, sovitun sopimuskauden loppuun saakka (mahdollinen jatkokausi mukaan lukien). Jos asiakkaalla on hinnaston mukainen D01d- tai C01d-jakelutariffi, edellisessä virkkeessä tarkoitettujen sakkojen määrää alennetaan puoleen. Asiakkaan on maksettava innogylle 100 Tšekin korunan suuruinen sakko jokaisessa yksittäistapauksessa, jossa tämän sopimuksen mukainen maksu viivästyy yli 10 päivää. Asiakas on velvollinen maksamaan laskutetun sopimussakon sopimusehtojen mukaiseen eräpäivään mennessä. Jos kyseessä on sopimusehtojen vastaiseen ennaikaiseen sopimuksen päättämiseen tai toimituksen lopettamiseen perustuva sopimussakko, asiakas vapautuu velvollisuudesta maksaa sopimussakko, jos asiakas peruuttaa tällaisen sopimuksen ennaikaiseen irtisanomiseen kohdistuvan tahdonilmaisunsa ja poistaa siitä innogylle aiheutuneet epäedulliset seuraukset. Ellei edellä ole toisin sovittu, innogyllä on asiakkaan taholta tapahtuvasta velvoitteen laiminlyönnistä johtuvan sopimussakko-oikeuden lisäksi oikeus vahingonkorvaukseen ja viivästyskorkoon kyseisen velvoitteen laiminlyönnin perusteella. Sopimuksen päättäminen ei poista innogyn oikeutta sopimussakkoon, joka johtuu asiakkaan ennen päättämistä tekemästä laiminlyönnistä. ”Muut ehdot” tulevat voimaan sopimuksen tekopäivänä.

Käsiteltävänä olevassa tapauksessa kantajan työntekijä täyttää sopimuksen suoraan sähköisessä ympäristössä (tietokoneella) kuluttajan tarkastellessa asiakirjaa näytöltä ja kantajan työntekijän liikkeessa sopimustekstissä hiiren avulla. Tämän jälkeen asiakirja allekirjoitetaan taulutietokoneella, ja lopullinen

allekirjoitettu sopimus lähetetään kuluttajalle sähköpostitse. Sopimus voidaan tulostaa asiakkaan pyynnöstä missä tahansa neuvotteluvaiheessa.

Vastaajalta vaadittiin 21.7.2020 päivätyllä kirjeellä 1 200 Tšekin korunan suuruisten, kesä- ja heinäkuussa 2020 eräntyneiden ennakkomaksujen maksamista. Sen jälkeen kantaja päätti sopimuksen 23.9.2020 sillä perusteella, että vastaaja ei ollut suorittanut maksuja toistuvista muistutuksista huolimatta. Kantaja laati loppulaskun [– –] ja tilitti 316,36 Tšekin korunan suuruisen summan sähköntoimituksesta 4.2.2020 ja 11.9.2020 välisellä ajalla liikaa maksetusta määrästä. Kantaja laskutti vastaajalta 13.9.2020 päivätyllä kirjeellä 8 800 Tšekin korunan suuruisen sopimussakon 22 kuukauden ajalta, jolloin toimituksia ei vastaanotettu, 400 Tšekin korunan suuruisina kuukausierinä, joiden eräpäivä oli 23.9.2020.

B) Kansallinen lainsäädäntö

Siviililaki nro 89/2012 (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník), sellaisena kuin se on muutettuna

Siviililain nro 89/2012 2048 §:n 1 momentti

”Jos osapuolet ovat sopineet sovitun velvoitteen rikkomisesta määrättävästä sopimussakosta tai tavasta, jolla sopimussakon suuruus määritetään, velkoja voi vaatia sopimussakkoa riippumatta siitä, onko sille aiheutunut vahinkoa sovitun velvoitteen rikkomisesta. Sopimussakko voidaan sopia suoritettavaksi myös muussa kuin rahallisessa muodossa.”

Siviililain nro 89/2012 580 §:n 1 momentti

”Oikeustoimi on pätemätön, jos se on hyvän tavan vastainen, ja pätemätön on myös oikeustoimi, joka on lainvastainen, jos lain tarkoitus ja tavoite sitä edellyttävät.”

Siviililain nro 89/2012 1811 §:n 1 momentti

”Elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kaikki kuluttajalle suunnatut tiedot selkeästi ja ymmärrettävästi sillä kielellä, jolla sopimus on tehty.”

Energialaki nro 458/2000 (zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon)

Huomautus: Kansallinen lainsäädäntö yhdenmukaistettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/944, joka pantiin täytäntöön 1.1.2022 – siihen asti (31.12.2021 asti) Tšekin lainsäädännössä säännöstö oli energialain 11 a §:ssä, jonka otsikko on ”Eräät toimenpiteet asiakkaan suojelemiseksi”, mutta sen sanamuotoa ei sovelleta tässä asiassa.

Energialain nro 458/2000 28 §:n 1 momentti

”Asiakkaalla on oikeus

e) valita sähköntoimittaja ja vaihtaa se maksutta,”

Energialain nro 458/2000 28 §:n 2 momentti

”Asiakas on

käyttäessään 1 momentin e kohdan mukaista oikeutta valita toimittaja velvollinen noudattamaan sovittua irtisanomisaikaa, jos sopimus on voimassa toistaiseksi.”

C) Unionin oikeus

Unionin oikeuden säännökset, joihin viitataan:

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/13/ETY

3 artikla

”1. Sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se hyvän tavan vastaisesti aiheuttaa kuluttajan vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille.

2. Sopimusehtoa ei koskaan pidetä erikseen neuvoteltuna, jos se on ennakolta laadittu, eikä kuluttaja ole näin ollen voinut vaikuttaa sen sisältöön, varsinkaan ennakolta muotoiltujen vakiosopimusten yhteydessä.

Ehdon tai yksittäisen ehdon tietyistä osista erikseen neuvottelemisen ei sulje pois tämän artiklan soveltamista sopimuksen muihin osiin, jos sopimuksen yleinen arviointi osoittaa, että kyseessä on kaikesta huolimatta ennakolta muotoiltu vakiosopimus.

Jos elinkeinonharjoittaja väittää, että vakioehdosta on neuvoteltu erikseen, todistustaakka tästä seikasta on hänellä.

3. Liitteessä on ohjeellinen luettelo, joka ei ole tyhjentävä, niistä ehdoista, joita voidaan pitää kohtuuttomina.”

5 artikla

”Jos on kyse sopimuksesta, jonka kaikki tai tietyt kuluttajalle esitetyt ehdot on laadittu kirjallisesti, ehdot on aina laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi. Jos ehdon merkityksestä syntyy epäilystä, kuluttajalle suotuisin tulkinta on etusijalla. Tätä tulkintasääntöä ei sovelleta 7 artiklan 2 kohdassa säädettyjen menettelyjen yhteydessä.”

7 artikla

”1. Jäsenvaltioiden on kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi varmistettava, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.

– –”

Liite:

”Ehdot, joita tarkoitetaan 3 artiklan 3 kohdassa

1. Ehdot, joiden tarkoituksena tai seurauksena on:

– – e) suhteettoman suuren korvauksen vaatiminen kuluttajalta, joka ei täytä velvollisuuksiaan;”

Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5.6.2019 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944.

”12 artikla

Oikeus vaihtamiseen ja säännöt vaihtamiseen liittyvistä maksuista

1. Toimittajan tai aggregointia harjoittavan markkinaosapuolen vaihtaminen on toteutettava mahdollisimman lyhyessä ajassa. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiakkaalla, joka haluaa *sopimusehtoja* noudattaen vaihtaa toimittajaa tai aggregointia harjoittavaa markkinaosapuolta, on oikeus vaihtoon korkeintaan kolmen viikon kuluessa pyynnön esittämisestä. Viimeistään vuonna 2026 tekninen prosessi toimittajan vaihtamiseksi saa kestää enintään 24 tuntia ja sen on oltava mahdollinen kaikkina arkipäivinä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ainakaan kotitalousasiakkailta ja pieniltä yrityksiltä ei peritä vaihtamiseen liittyviä maksuja.

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia sen, että toimittajat tai aggregointia harjoittavat markkinaosapuolet perivät asiakkailta sopimuksen irtisanomisesta maksun, kun nämä asiakkaat *vapaaehtoisesti* sanovat irti määräaikaisen vakiohintaisen sähköntoimitussopimuksen ennen määräajan päättymistä, mikäli tällainen maksu on osa sopimusta, jonka asiakas on tehnyt vapaaehtoisesti, ja tällaisesta maksusta **on tiedotettu selvästi** asiakkaalle ennen sopimuksen tekemistä. Tällaisten maksujen on oltava **oikeasuhteisia**, eivätkä ne saa ylittää asiakkaan sopimuksen irtisanomisesta toimittajalle tai aggregointia harjoittavalle markkinaosapuolelle aiheutuvaa suoraa taloudellista tappiota, mukaan lukien kustannukset mahdollisista yhdistetyistä investoinneista tai asiakkaalle osana sopimusta jo toimitetuista palveluista. Toimittajalla tai aggregointia harjoittavalla markkinaosapuolella on todistustaakka suorasta taloudellisesta tappiosta, ja sääntelyviranomaisen tai muun toimivaltaisen

kansallisen viranomaisen on seurattava sopimuksen irtisanomismaksujen hyväksyttävyyttä.

— —”

D) Asiaa koskeva oikeuskäytäntö

Nejvyšší soud (ylin tuomioistuin, Tšekki) kumosi 30.8.2022 antamallaan tuomiolla nro 33 Cdo 2151/2021-106 Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Libercin (Ústí nad Labemin maakunnallinen tuomioistuin, Liberecin jaosto, Tšekki) 11.2.2021 antaman ratkaisun nro 29 Co 165/2020-40 ja palautti asian käsiteltäväksi uudelleen.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tässä yhteydessä, että vastaavia (samanlaisia) vaatimuksia koskevia ratkaisuja löytyy Tšekin tasavallan oikeusministeriön ylläpitämästä tuomioistuinten anonymisoitujen ratkaisujen tietokannasta osoitteessa www.justice.cz.

Kyseisten ehtojen pätemättömyyteen (tai mitättömyyteen) viittaavia lainvoimaisia ratkaisuja ovat lainvoimaiset tuomiot [– –][viittaus kansallisten ensimmäisen ja toisen oikeusasteen tuomioistuinten tuomioihin].

Samassa määrin on kuitenkin myös lainvoimaisia ratkaisuja, joissa ei ole todettu lain rikkomista ja joissa sovittu sopimussakko on arvioitu päteväksi ja vaatimus katsottu oikeutetuksi.

Suurimmassa osassa tapauksista vastaajat ovat olleet passiivisia (eivät ole osallistuneet asian käsittelyyn tai ottaneet kantaa kanteeseen).

E) Ensimmäinen kysymys

Kysymystä kohtuuttomista ehdoista oli säännelty jo ennen 1.1.2014 voimassa olleessa lainsäädännössä, ja 30.12.2013 saakka vallinneessa oikeustilassa Ústavní soud České republiky (perustuslakituomioistuin, Tšekki) ei rajoittunut pelkästään toteamaan 11.11.2013 antamassaan tuomiossa nro I ÚS 35112/11, että ”sopimussakkoehdojen” on oltava sopimuksen osa, jotta niitä ei pidettäisi kohtuuttomina, ja että pelkkä viittaus yleisiin sopimusehtoihin ei riitä niistä sopimiseen pätevästi, vaan Ústavní soud käsitteli myös sitä, että kuluttajasopimuksen tekstin, erityisesti jos kyse on lomakkeen muodossa olevasta sopimuksesta, on oltava keskivertokuluttajan kannalta riittävän helposti luettavissa, selkeä ja loogisesti jäsennelty, sopimusehtojen kirjasinkoon on oltava riittävä, eikä sopimusehtoja saa sijoittaa osioihin, joissa ne voivat antaa vaikutelman merkityksettömyydestä.

Isot yhtiöt ovat reagoineet tähän päätelmään ja muuttaneet sopimuksiaan sisällyttämällä seuraamukset asiaankuuluvaan sopimustekstiin. Kantaja on toiminut samoin, mutta sen tapa sisällyttää ehto sopimukseen herättää epäilyjä siitä, onko se toiminut neuvoston direktiivin 93/13/ETY perustana olevan

periaatteen mukaisesti. Toisin sanoen: täyttääkö direktiivin 5 artiklassa säädetyt edellytykset se, että sopimusehto, josta ei ole erikseen sovittu, on sijoitettu sopimuksen sivuksi 1/2 merkittyyn osaan, jossa ei ole erikseen sovittuja sopimusehtoja, muita ehtoja sisältävään ”loppuosaan”, kun kaikki erikseen sovitut sopimusehdot on lueteltu yksinomaan sivulla 2/2.

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ei katso, että sähköisessä muodossa ja ”paperimuodossa” tehtävien sopimusten välillä olisi minkäänlaista eroa, vaan pitää molempien tekemuotojen lopputulosta tältä osin samana, koska molemmissa tapauksissa vakiomallisen sopimuksen sopimussakkoehdojen teksti on sivulla, johon ei tehdä minkäänlaisia fyysisiä lisäyksiä ja joka ei ole sopimuksessa niiden kohtien jälkeen, joihin tietoja lisätään, vaan on siinä ennen niitä, minkä seurauksena sopimussakkoehdot sisältävä sivu saattaa jäädä huomiotta tai sitä ei välttämättä pidetä samalla tavalla merkityksellisenä kuin sellaisia tietoja sisältävää sivua, joiden jälkeen lisätään allekirjoitus.

F) Toinen kysymys

Tällä sopimussakolla rangaistaan (muiden muassa) kuluttajia silloin, kun sopimus päätetään, koska he ovat laiminlyöneet maksuvelvoitteitaan. Kun kyse on sopimuksen päättämisestä toimittajan toimesta, yleisin syy on juuri se, että kuluttaja ei ole hoitanut maksuvelvoitteitaan. Kantaja vaatii kuluttajilta kuukausierältään 400 Tšekin korunan suuruista sopimussakkoa niiden kuukausien osalta, joina toimituksia ei ole suoritettu määräaikaisen sopimuksen mukaisesti, ilman että kantajan on osoitettava todellisen välittömän taloudellisen vahingon määrää, kuten olisi tapahtunut, jos tällaista sopimussakkoa sovellettaisiin kuluttajaan, joka päätti sopimuksen sitoumuksen voimassaoloaikana toimittajan vaihtumisen vuoksi. Molemmissa tapauksissa sopimus päätetään ennen asianmukaisesti sovittua kestoa, mutta toimittajan päättäessä sopimuksen toimittajalla ei ole sopimussakon osalta myöskään velvollisuutta todistaa todellisen välittömän taloudellisen vahingon määrää, toisin kuin kuluttajan päättäessä sopimuksen omasta tahdostaan, jolloin seuraamukselle on välittömän taloudellisen vahingon määrittämä selkeä raja.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole kyse energiasta maksamatta jääneistä maksueristä vaan päinvastoin liikaa maksetusta määrästä, vaikka vastaaja oli ilmeisesti jättänyt maksamatta ainakin kaksi 1 200 Tšekin korunan suuruista kuukausittaista ennakkomaksua energiasta eikä sopimuksen mukaan vastaajana olevalla kuluttajalla ole energian vähimmäisvastaanottovelvoitetta. Samanaikaisesti sopimussakolla ei voida taata mitään toimittajan omia velvoitteita, ei edes perusvelvoitetta eli energiatoimituksia.

G) Loppuhuomautukset

Kyseessä on niin sanottu vähäisiä vaatimuksia koskeva riita-asia, jossa ratkaisu on tehtävä enintään 10 000 Tšekin korunan suuruudesta maksusta, eikä ratkaisuun

voida hakea muutosta kansallisen lainsäädännön nojalla [– –]. Tästä syystä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on käännyttävä unionin tuomioistuimen puoleen SEUT 267 artiklan nojalla.

Samalla on syytä huomauttaa, että kyseessä ei ole yksittäistapaus, vaan samaa kysymystä on käsitelty useissa oikeustapauksissa, ja unionin tuomioistuimen vastaus edellä esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin on merkityksellinen useiden oikeustapausten kannalta.

[– –]

TYÖASIAKIRJA